ECLI:LV:AT:2026:0616.C69206525.12.S

Lieta Nr. C69206525, SKC- 361/2026

Civillietu departaments

**Latvijas Republikas Senāts**

**SPRIEDUMS**

Rīgā 2026. gada 16. jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Sanita Osipova, senatori Aldis Laviņš un Normunds Salenieks

rakstveida procesā izskatīja civillietu /Persona B/ prasībā pret /Nosaukums//A/ pašvaldību par atstādināšanas no darba atzīšanu par prettiesisku un spēkā neesošu, vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu, aizlieguma radīt nelabvēlīgas sekas pārkāpuma konstatēšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanusakarā ar /Nosaukums//A/ pašvaldības kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas 2025. gada 17. decembra spriedumu.

## Aprakstošā daļa

[1] /Persona B/(turpmāk arī – prasītājs) 2024. gada 28. decembrī cēlis tiesā prasību pret /Nosaukums//A/ pašvaldību (turpmāk arī – atbildētāja), kura vēlāk grozīta, lūdzot:

1) atzīt prasītāja atstādināšanu 2024. gada 24. oktobrī par prettiesisku un spēkā neesošu;

2) piedzīt vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu no 2024. gada 24. oktobra līdz 23. decembrim 9757,86 *euro*;

3) atzīt, ka atbildētāja pārkāpusi Darba likuma 9. pantā noteikto aizliegumu radīt nelabvēlīgas sekas;

4) uzlikt atbildētājai pienākumu rakstveidā atvainoties par nodarīto morālo kaitējumu;

5) atjaunot informāciju par prasītāju pašvaldības mājaslapā.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[1.1] Prasītājs strādāja /Nosaukums//A/ pašvaldībā par izpilddirektoru un pašvaldības iestādes „/Nosaukums//A/ pašvaldības administrācija” vadītāju.

[1.2] /Nosaukums//A/ dome 2024. gada 24. oktobrī pieņēma lēmumu Nr. 1 „Par /Persona B/ atstādināšanu no pašvaldības izpilddirektora amata un darbības izvērtēšanas uzsākšanu”.

Atstādināšanas lēmums pamatots ar to, ka prasītājs nav pildījis /Nosaukums//A/ domes 2024. gada 29. augusta lēmumu „Par /Nosaukums//A/ pašvaldības iestādes „/Nosaukums//A/ pašvaldības administrācija” reorganizāciju”.

Ar iepriekšminēto domes lēmumu prasītājam tika uzdots līdz 2024. gada 27. septembrim Darba likumā noteiktajā kārtībā izbeigt darba tiesiskās attiecības ar konkrētiem darbiniekiem.

[1.3] Pārrunu rezultātā attiecīgie darbinieki piekrita ieņemt /Nosaukums//A/ pašvaldībā tobrīd vakantos amatus. Pirms atstādināšanas lēmuma pieņemšanas 2024. gada 24. oktobrī prasītājs noslēdza ar šiem darbiniekiem vienošanās par pārcelšanu citos amatos. Tādējādi uz atstādināšanas lēmuma pieņemšanas brīdi prasītājs bija izpildījis domes 2024. gada 29. augusta lēmumu.

[1.4] Prasītāja ieskatā ar atstādināšanu no darba atbildētāja viņu sodīja, pārkāpjot aizliegumu radīt nelabvēlīgas sekas. Uzskata, ka atstādināšana faktiski ir atkārtota sodīšana par rīcību, par kuru prasītājam jau ticis piemērots disciplinārsods.

[1.5] Atbildētājai kā darba devējai saskaņā ar Darba likuma 29. panta astotajā daļā noteikto ir radies morālā kaitējuma atlīdzināšanas pienākums.

Domes sēdes ir publiskas, darba devējai “safabricējot lietu”, lai veiktu prasītāja atstādināšanu ar mērķi tuvākajā laikā izbeigt ar viņu darba tiesiskās attiecības, darba devēja ar prasītāju ir politiski izrēķinājusies, publiski ceļot prasītājam neslavu, līdz ar to ietekmējot viņa reputāciju un radot prasītājam morālas ciešanas.

[1.6] No /Nosaukums//A/ pašvaldības interneta vietnes /Tīmekļvietne A/ ir pazudusi informācija par prasītāju kā pašvaldības izpilddirektoru. Informācija ir izņemta no visām mājaslapas sadaļām, lai arī prasītājs joprojām ieņem izpilddirektora amatu.

[1.7] Prasība pamatota ar Darba likuma 58. panta ceturto daļu, 29. panta astoto daļu.

[2] Ar Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 20. maija spriedumu prasība noraidīta.

[3] Izskatījusi lietu sakarā ar prasītāja apelācijas sūdzību, Kurzemes apgabaltiesa ar 2025. gada 17. decembra spriedumu prasību apmierinājusi daļēji, izbeidzot tiesvedību daļā par informācijas atjaunošanu pašvaldības mājaslapā. Ar spriedumu:

1) /Persona B/ atstādināšana no darba ir atzīta par prettiesisku un spēkā neesošu;

2) no /Nosaukums//A/ pašvaldības /Persona B/ labā piedzīta vidējā izpeļņa no 2024. gada 11. novembra līdz 17. novembrim 1161,65*euro* pirms nodokļu nomaksas un ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 2796,60 *euro;*

3)/Nosaukums//A/ pašvaldībai noteikts pienākums rakstveidā atvainoties prasītājam par nodarīto morālo kaitējumu:

1) ne vēlāk kā nākamajā nedēļā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas, izsniedzot /Persona B/ atvainošanās vēstuli;

2) ne vēlāk kā pirmajā laidienā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas publicēt /Nosaukums//A/ pašvaldības izdevuma/Nosaukums A/ /nosaukums/ pirmajā lapā paziņojumu: „/Nosaukums//A/ dome informē, ka saskaņā ar tiesas (norādot attiecīgās tiesas nosaukumu) spēkā stājušos spriedumu ir konstatēts Darba likuma 9. panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums attiecībā pret izpilddirektoru /Persona B/ no /Nosaukums//A/ domes puses, kas izpaudies kā nelabvēlīgu seku radīšana par to, ka /Persona B/ ir aizstāvējis savas likumiskās tiesības”;

3) ne vēlāk kā nākamajā nedēļā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas publicēt pašvaldības mājaslapā /Tīmekļvietne B/ „Kontakti” paziņojumu: „/Nosaukums//A/ dome informē, ka saskaņā ar tiesas (norādot attiecīgās tiesas nosaukumu) spēkā stājušos spriedumu ir konstatēts Darba likuma 9. panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums attiecībā pret izpilddirektoru /Persona B/ no /Nosaukums//A/ domes puses, kas izpaudies kā nelabvēlīgu seku radīšana par to, ka /Persona B/ ir aizstāvējis savas likumiskās tiesības”. Noteikts, ka paziņojumu publicēt izceltu treknrakstā (*bold*) fonta izmērā, kas nav mazāks par citu publikāciju teksta fonta izmēru. Publikācijai mājaslapā jābūt publicētai vismaz vienu mēnesi.

4) Valsts ienākumos no /Nosaukums//A/ pašvaldības piedzīta valsts nodeva 1064,25 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2 *euro*.

Spriedumā norādīti šādi motīvi.

[3.1] Atstādināšanas lēmuma pamatā ir reorganizācijas lēmums, kurā dome nolēmusi reorganizēt /Nosaukums//A/ pašvaldības administrāciju, likvidējot divas šīs iestādes nodaļas – Administratīvo nodaļu un Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļu, izveidojot to vietā vienu jaunu nodaļu – Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļu.

[3.2] Atstādināšanas lēmumā norādīts, ka prasītājs kaitē darba devēja – domes pamatotām interesēm – ar lēmumu paredzētās reorganizācijas īstenošanai, nodarot pašvaldībai zaudējumus. Prasītājs negrasās pildīt reorganizācijas lēmumu. Laikā, kad izpilddirektors atrodas amatā, reorganizācijas lēmuma izpilde nav iespējama. Rezultātā pašvaldībai tiek radīti zaudējumi, kas izpaužas kā darba samaksas izmaksa un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas dīkstāvē esošiem darbiniekiem, kuriem tāda iestāsies 2024. gada 1. novembrī. Tādēļ prasītājs ir atstādināms no izpilddirektora amata bez darba samaksas saglabāšanas [..]. Prasītāja atstādināšana pamatota arī ar nepieciešamību pirms lēmuma pieņemšanas par iespējamo darba līguma uzteikumu izvērtēt prasītāja līdzšinējo darbu, nosakot, ka līdzšinējā darba pārbaudei un izvērtēšanai izveidojama komisija.

Vienlaicīgi ar prasītāja atstādināšanu dome ir izdarījusi grozījumus reorganizācijas lēmumā. Tā ar koleģiālu lēmumu aizstāja iepriekš noteikto, ka prasītājam reorganizācijas lēmums bija jāizpilda līdz 2024. gada 11. oktobrim, ar to, ka tas ir jāizdara „pašvaldības izpilddirektora vietniekam līdz 2024. gada 31. oktobrim”.

Ņemot vērā norādītos apstākļus darbinieka atstādināšanai, atzīstams, ka dome, pieņemot reorganizācijas lēmumu, jau faktiski bija izlēmusi visu ar darba tiesisko attiecību saistīto jautājumu – nosakot, kuriem darbiniekiem ir izdodami darba līguma uzteikumi.

Tā kā dome izlēmusi izpilddirektora vietā par reorganizācijas ietvaros sasniedzamo rezultātu, tad vairs nav pamata runāt par jelkādiem prasītāja kompetencē izlemjamajiem jautājumiem, kurus viņš nepilda. Faktiski ir nepieciešama tikai fiziska šo darba līgumu uzteikumu sagatavošana un izsniegšana, kuru dome, ja reiz izlēmusi visu šo jautājumu, var uzdot izpildīt jebkuram, tostarp arī izpilddirektora vietniekam, kuram to uzlika pēc prasītāja atstādināšanas. Līdz ar to atstādināšanai, lai novērstu jelkādus zaudējumus, nebija pamata un atstādināšanas lēmums nav izvērtējams pēc būtības.

[3.3] Ja dome paredzēja, ka var arī nepaspēt īstenot reorganizāciju līdz 2024. gada 1. novembrim un uzskatīja, ka atbilstoši Pašvaldību likuma 10. panta pirmajā daļā noteiktajam tā ir tiesīga koleģiāli izlemt ikvienu pašvaldības kompetences jautājumu, kā arī savos lēmumos konsekventi norādīja, ka tie pieņemti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta desmitajā daļā noteikto (valsts pārvalde organizējama pēc iespējas efektīvi), tad nav saprotams, kādēļ dome nerīkojās izlēmīgi un neuzņēmās iniciatīvu pildīt reorganizācijas lēmumu pati vai deleģēt šo savu tiesību citam darbiniekam (piemēram, izpilddirektora vietniekam) jau pirms 2024. gada 3. oktobra.

Tādā gadījumā tiktu ievērots arī Darba likuma 98. panta pirmajā daļā un 103. panta pirmās daļas 3. punktā noteiktais viena mēneša uzteikuma termiņš darbiniekiem. Prasītāja atstādināšana no darba nekādi neatjauno Darba likuma 103. panta pirmās daļas 3. punktā norādīto uzteikuma termiņu, ja reorganizācija bija jāpabeidz līdz 2024. gada 1. novembrim.

[3.4] Tiesai ir jāvērtē prasītāja izdarītās darbības pirms atstādināšanas lēmuma pieņemšanas. Līdz ar to lietas izskatīšanā pēc būtības nav jāvērtē liecinieču /Persona C/ un /Persona D/ pirmās instances tiesā sniegtās liecības par to, ka prasītājs darbinieces, kurām bija jāuzsaka darba līgumi, pārcēla citos amatos. Turklāt uz izskatāmo

strīdu nav attiecināmas liecinieču liecības un atbildētājas iesniegtie pierādījumi par prasītāja sagatavotajiem darba līgumu grozījumiem, jo šīs darbības notika jau pēc atstādināšanas lēmuma pieņemšanas.

[3.5] Nav redzams un atbildētāja nav pierādījusi, ka prasītāja atstādināšana, kā galējais līdzeklis, bija pamatota un ka prasītāja neatstādināšana ar pietiekami lielu ticamību varētu radīt tiesiski aizsargājamo labumu aizskārumu nākotnē. Nav konstatējama prasītāja kā darbinieka nelabvēlīgās darbības ietekme uz nākotni, jo reorganizācijas termiņš vēl nebija beidzies.

Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus saviem apgalvojumiem par priekšā stāvošiem zaudējumiem, jo nav izslēgta iespēja izbeigt darba devēja un darbinieka darba tiesiskās attiecības uz savstarpējas vienošanās pamata. Atbildētāja varēja novērst savu pamatoto interešu aizskārumu tagadnē un nākotnē, piemērojot Pašvaldību likuma 10. pantu, un izpildīt reorganizācijas lēmumā noteikto ar domes koleģiālu lēmumu. Līdz ar to ir pamats atzīt prasītāja atstādināšanu no darba par prettiesisku un spēkā neesošu.

[3.6] No sarakstes starp prasītāju un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju konstatējams, ka gan pirms, gan pēc reorganizācijas lēmuma pieņemšanas domes, domes priekšsēdētāja un izpilddirektora starpā pastāvēja domstarpības saistībā ar kompetences nošķiršanu politiskajos un administratīvajos jautājumos pašvaldības pārvaldībā.

Apstāklis, ka domstarpības starp domes priekšsēdētāju un izpilddirektoru pastāvējušas jau pirms atstādināšanas, pats par sevi nenozīmē, ka pieņemtais lēmums nav saistīts ar nelabvēlīgu seku radīšanu prasītājam/tiesību izmantošanas aizlieguma pārkāpumu. Represīva rīcība var izpausties arī uz iepriekšējo konfliktu fona, un hronoloģija viena pati šo motivāciju neizslēdz. Gluži pretēji – pastāvīgas, ilgstošas domstarpības var būt motīvu katalizators, darba devējam pieņemot lēmumu par nelabvēlīgu seku radīšanu darbiniekam.

Uz nelabvēlīgu seku radīšanu un represīvu motivāciju norāda arī atbildētājas kā darba devējas pēc konfliktsituācijas saasināšanās pret prasītāju uzsāktā visaptverošā un neproporcionāli plašā profesionālās darbības izvērtēšana, vienlaikus ierosinot dažādas pārbaudes. Šādas pārbaudes uzsākšana pēc būtības nav raksturīga objektīvi pamatotai, konkrēta riska vai konstatētu faktu izvērtēšanai. Gluži pretēji, minētais pārbaudes apjoms, kas nav balstīts konkrētos faktos, bet gan plašā un neskaidrā tvērumā, ir vērtējams kā darba devēja vēlme rast jebkādu pamatojumu prasītāja darbības kritikai, tādējādi rodot attaisnojumu jau pieņemtajiem nelabvēlīgajiem lēmumiem, un psiholoģisks spiediens, kas norāda uz nelabvēlīgo seku radīšanu.

[4] Par minēto spriedumu atbildētāja iesniedza kasācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu atcelt, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[4.1] Tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 193. panta piekto daļu, jo kļūdaini konstatējusi, ka izveidota jauna nodaļa /Nosaukums//A/ pašvaldības administrācijā. Šādas nodaļas nav.

Tāpat šī norma pārkāpta, jo netika vērtētas liecinieku liecības un citi pierādījumi, kas apliecina, ka prasītājs ar savu rīcību nodarīja atbildētājai zaudējumus. Tiesas norādītais, ka zaudējumi nepastāv, jo atbildētāja ar amatā pārceltajiem darbiniekiem joprojām varēja noslēgt vienošanos par darba tiesisko attiecību izbeigšanu, ir teorētisks un nemotivēts secinājums.

Nemotivēts ir tiesas secinājums, ka par nelabvēlīgu seku radīšanu liecina pret prasītāju vērstā darbības izvērtēšana, jo šādu izvērtēšanu prasa Darba likuma 101. panta otrā daļa (ja būtu pamats lemt par darba tiesisko attiecību izbeigšanu).

[4.2] Tiesa nav piemērojusi Pašvaldību likuma 22. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktu un nepareizi piemērojusi Pašvaldību likuma 22. panta otro daļu.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka darba līgumi bija jāuzsaka prasītājam, nevis domei, jo Pašvaldību likuma 22. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punkts šādu kompetenci nosaka izpilddirektoram. Līdz ar to arī visi priekšdarbi (piemēram, arodbiedrības piekrišanas prasīšana, darbinieku izvērtēšana) bija jāizdara prasītājam kā izpilddirektoram. Lēmums par atstādināšanu tika pieņemts, jo apstākļi liecināja, ka prasītājs negrasās izpildīt domes lēmumu. Atstādināšanas rezultātā tika apturēts darbinieku, kuriem bija jāuzsaka darba līgumi, dīkstāves termiņa pieaugums.

Pašvaldību likuma 22. panta otrā daļa piemērota nepareizi, jo dome nevar uzlikt izpilddirektora vietniekam veikt konkrētus pienākumus. Tikai pēc prasītāja atstādināšanas izpilddirektora vietniekam tika uzlikti konkrēti pienākumi, bet jau kā izpilddirektora pienākumu izpildītājam. Līdz ar to nepamatots ir tiesas secinājums, ka atstādināšanai nebija pamata un tāpēc atstādināšanas lēmums nav vērtējams pēc būtības.

[4.3] Tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 192. pantu un 74. panta pirmo daļu. /Nosaukums//A/ dome nevar būt par atbildētāju, jo tā nav ne fiziska, ne juridiska persona, bet gan pašvaldības lēmējinstitūcija (Civilprocesa likuma 74. panta pirmā daļa). Prasība celta pret domi, bet spriedums taisīts pret pašvaldību, kas ir prasības robežu pārkāpums.

[5] Par kasācijas sūdzību sniegtajos paskaidrojumos prasītājs norāda, ka kasācijas sūdzība kā nepamatota ir noraidāma, savukārt apgabaltiesas spriedums atstājams negrozīts.

## Motīvu daļa

[6] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to noteic Civilprocesa likuma 473. panta pirmā daļa, Senāts atzīst, ka pārsūdzētais spriedums ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[7] No pārsūdzētā sprieduma un kasācijas sūdzības secināms, ka lietā pastāv strīds par šādiem jautājumiem: 1) to, kas ir atbildētājs lietā; 2) vai ar reorganizācijas lēmumu jau bija noteikts viens sasniedzamais rezultāts un bija tikai jāsagatavo darba līguma uzteikumi; 3) par domes, izpilddirektora un viņa vietnieka kompetences nošķiršanu; 4) vai bija pamats lemt par izpilddirektora atstādināšanu; 5) vai dome varēja uzdot veikt kādus pienākumus izpilddirektora vietniekam bez izpilddirektora atstādināšanas; 6) vai prasītājam ir radītas nelabvēlīgas sekas.

*Par atbildētāju lietā*

[8] Civilprocesa likuma 74. panta pirmā daļa paredz, ka civilprocesā par pusēm — prasītāju un atbildētāju — var būt jebkura fiziskā vai juridiskā persona.

Kasācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesa pārkāpusi iepriekšminēto tiesību normu, jo /Nosaukums//A/ dome nevar būt par atbildētāju, jo tā nav ne fiziska, ne juridiska persona, bet gan pašvaldības lēmējinstitūcija.

Tāpat norādīts uz Civilprocesa likuma 192. panta pārkāpumu, jo spriedums taisīts pret pašvaldību, lai gan prasība celta pret domi.

No apelācijas instances tiesas sprieduma redzams, ka tajā kā atbildētāja lietā norādīta /Nosaukums//A/ pašvaldība. Prasītājs prasības pieteikumā kā atbildētāju nosaucis /Nosaukums//A/ domi.

Lai gan Senāts piekrīt kasācijas sūdzībā paustajam uzskatam, ka /Nosaukums//A/ dome ir tikai pašvaldības lēmējinstitūcija (Pašvaldību likuma 2. panta pirmā daļa), tomēr tas, ka apelācijas instances tiesas spriedumā kā atbildētāja norādīta pašvaldība, nav prasības robežu pārkāpums. Tieši tāpēc, ka dome ir tikai pašvaldības lēmējinstitūcija, tai nav atsevišķu, no pašvaldības nošķirtu, interešu.

Juridiskās personas atbildība par kaitējumu, kas radies tās orgānu rīcības rezultātā, ir vispāratzīts un neapstrīdams civiltiesību princips. (skat. Balodis K. Ievads *civiltiesībās Rīga:* Zvaigzne ABC, *2007, 94. lpp*). Tas attiecināms arī uz valsts pārvaldes struktūrā esošām atvasinātām publiskām personām, tostarp pašvaldību. Tātad atbildētāja lietā ir /Nosaukums//A/ pašvaldība.

Vienlaikus norādāms, ka neprecīza atbildētāja norādīšana nav ietekmējusi lietas izskatīšanu pēc būtības, jo /Nosaukums//A/ pašvaldība ir izlietojusi savas kā atbildētājas civilprocesuālās tiesības – sniegusi

paskaidrojumus par prasību, iesniegusi pierādījumus, paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, tās pārstāvji piedalījušies tiesas sēdēs abu instanču tiesās, kā arī pašvaldība iesniegusi kasācijas sūdzību.

*Par reorganizācijas lēmumu*

[9] Lai arī izskatāmajā lietā strīds pastāv par atstādināšanas pamatotību, tomēr atstādināšanas lēmums ir saistīts ar reorganizācijas lēmuma satura izvērtējumu, ko veikusi apelācijas instances tiesa.

[9.1] Atbilstoši Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 8. punktam pašvaldības administrācijas reorganizēšana ir pašvaldības domes ekskluzīvā kompetence.

/Nosaukums//A/ dome 2024. gada 29. augustā cita starpā pieņēmusi reorganizācijas lēmumu:

1) likvidēt ar 2024. gada 31. oktobri /Nosaukums//A/ pašvaldības iestādes „/Nosaukums//A/ pašvaldības administrācija" Administratīvo nodaļu un Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļu;

2) likvidēt ar 2024. gada 1. novembri /Nosaukums//A/ pašvaldības amatu sarakstā amata vienības – Administratīvās nodaļas vadītājs, Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļas vadītājs un Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļas vadītāja vietnieks attīstības plānošanas jomā;

3) uzdot /Nosaukums//A/ pašvaldības izpilddirektoram līdz 2024. gada 27. septembrim Darba likuma noteiktajā kārtībā nodrošināt:

3.1) darba līguma uzteikšanu Administratīvās nodaļas vadītājam;

3.2) darba līguma uzteikšanu Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļas vadītājam;

3.3) darba līguma uzteikšanu Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļas vadītāja vietniekam attīstības plānošanas jomā;

3.4) administrācijas darbinieku informēšanu par izmaiņām nodarbinātības noteikumos atbilstoši /Nosaukums//A/ domes pieņemtajiem lēmumiem;

3.5) šā lēmuma 3.1, 3.2, 3.3 apakšpunktā norādīto administrācijas darbinieku informēšanu par pašvaldībā esošajām vakancēm;

3.6) nepieciešamības gadījumā attiecīgu grozījumu izdarīšanu darbinieku darba līgumos.

4) izdarīt ar 2024. gada 1. novembri grozījumus ar /Nosaukums//A/ domes 2024. gada 30. maija lēmumu „Par /Nosaukums//A/ pašvaldības amatu sarakstu" apstiprinātajā pielikumā „/Nosaukums//A/ amatu saraksts", izsakot struktūrvienību „Administratīvā nodaļa" un „Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļa" nosaukumu ar „Pašvaldības speciālisti (darbinieki) (sk. *lietas 1. sējuma 103.-129. lapu*).

Līdz ar to kasācijas sūdzībā pareizi norādīts, ka apelācijas instances tiesa kļūdaini konstatējusi, ka izveidota jauna nodaļa – Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļa, jo izveidota struktūrvienība Pašvaldības speciālisti (darbinieki).

[9.2] Pārsūdzētajā spriedumā izdarīti pretrunīgi secinājumi attiecībā uz 2024. gada 29. augusta reorganizācijas lēmuma saturu.

Apelācijas instances tiesas ieskatā 2024. gada 29. augusta reorganizācijas lēmums satur tikai vienu iespējamo rezultātu – uzteikuma izsniegšanu konkrētiem darbiniekiem un ka attiecīgi domei bija tikai jānosaka, kurš sagatavos uzteikumus.

Var piekrist kasācijas sūdzībā norādītajam, ka šāds secinājums neatbilst minētā lēmuma saturam, jo lēmuma 3.5. un 3.6. punkts paredz pienākumu prasītājam informēt darbiniekus par vakancēm. Savukārt, ja personas, kas ieņem likvidējamo amatu vietas, piekrīt šīs vakances aizpildīt, tad prasītājam bija jāsagatavo attiecīgi darba līgumu grozījumi.

Reorganizācijas lēmumā ir skaidri norādīts, ka, izpildot reorganizācijas lēmumu, ir jāievēro Darba likumā paredzētā kārtība. Tas vien, ka lēmumā nav atsauces uz konkrētiem Darba likuma pantiem, nenozīmē, ka prasītājam kā administrācijas vadītājam tajos paredzētais tiesiskais regulējums nav jāievēro.

[9.3] Senāts secina, ka apelācijas instances tiesas spriedums neatbilst Civilprocesa likuma 8. panta pirmās daļas, 97. panta, 190. panta otrās daļas 193. panta piektās daļas prasībām, jo tiesa nav pilnībā izvērtējusi reorganizācijas lēmuma saturu. Tā rezultātā tiesa ir izdarījusi kļūdainus secinājumus par to, ka vienīgā darbība, kas izpilddirektoram bija jāveic pēc reorganizācijas lēmuma pieņemšanas, ir uzteikumu sagatavošana un to varēja veikt jebkurš cits darbinieks.

*Par domes, izpilddirektora un viņa vietnieka kompetences nošķiršanu*

[10] Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 2. punkts pašvaldību definē kā atvasinātu publisku personu. Pašvaldību likuma 2. panta pirmā daļa domi nosauc kā pašvaldības lēmējinstitūciju. Savukārt Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 6. punkts paredz, ka atvasinātu publisku personu iestādes un amatpersonas veido pastarpināto pārvaldi.

Pašvaldības izpilddirektoru amatā ieceļ un atbrīvo no tā pašvaldības dome (Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 12. punkts, 21. panta pirmā daļa). Pašvaldības izpilddirektora kompetencē ir pildīt domes lēmumus un pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā pieņemt un atbrīvot no darba centrālās pārvaldes darbiniekus, ja izpilddirektors ir arī centrālās pārvaldes vadītājs (Pašvaldību likuma 22. panta pirmās daļas 1. un 3. punkts).

Savukārt /Nosaukums//A/ saistošo noteikumu „/Nosaukums//A/ pašvaldības administrācijas nolikums” 31.1. punkts paredz, ka izpilddirektors vada /Nosaukums//A/ pašvaldības administrāciju, bet 31.2.2. punkts, ka izpilddirektors pārvalda administrācijas personāla resursus.

Senāta ieskatā iepriekšminētās tiesību normas skaidri nodala izpilddirektora un domes kompetenci attiecībā uz personālvadības jautājumiem. Proti, likumdevējs pašvaldības domi paredzējis kā lēmējinstitūciju, kurai ir ekskluzīva kompetence lemt par pašvaldības iestāžu vadītāju, izpilddirektora un tā vietnieka iecelšanu un atbrīvošanu no amata (Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 11. un 12. punkts). Savukārt pašvaldības administrācijas darbiniekus pieņem darbā un atbrīvo izpilddirektors.

Apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, šo kompetenču sadalījumu starp prasītāju un domi nav ievērojusi. Spriedumā izdarītie secinājumi, ka domei bija pilnībā jārīkojas izpilddirektora kompetences ietvaros (sk. *apelācijas instances tiesas sprieduma 11.2 punktu*), ir izdarīti tiešā pretrunā ar Pašvaldību likumā noteikto, ka darbinieku atbrīvošana no darba ir izpilddirektora kompetence.

Prasītāja un domes kompetence nav nošķirta arī tādējādi, ka tiesības pieņemt reorganizācijas lēmumu ir domei, kas attiecīgi arī izvērtē lietderības apsvērumus pirms šī lēmuma pieņemšanas. Bet reorganizācijas lēmuma izpilde personālvadības jomā ir prasītāja kompetence, kā arī visu Darba likumā paredzēto darbību izpilde pirms darba līguma uzteikumu izsniegšanas ir tieši prasītāja pienākums.

Senāts piekrīt kasācijas sūdzības argumentam, ka tiesa nav piemērojusi Pašvaldību likuma 22. panta pirmās daļas 3. punktu, un tāpat konstatējams, ka nepareizi piemērota Pašvaldību likuma 10. panta pirmā daļa.

Kļūdaini ir arī apelācijas instances tiesas secinājumi par izpilddirektora vietnieka kompetenci.

Pašvaldību likuma 22. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka pašvaldības izpilddirektors nodrošina domes lēmuma izpildi. Šī paša panta otrā daļa paredz, ka pašvaldības izpilddirektora vietnieks aizvieto pašvaldības izpilddirektoru viņa prombūtnes laikā.

Līdz ar to kasācijas sūdzības arguments, ka tiesa nepareizi piemērojusi Pašvaldību likuma 22. panta pirmās daļas 1. punktu un otro daļu, ir pamatots, jo Pašvaldību likums primāri tieši izpilddirektora kompetencē paredz domes lēmumu izpildi un reorganizācijas lēmumā kā tā izpildītājs norādīts tieši izpilddirektors. Savukārt izpilddirektora vietnieks ir izpilddirektora aizvietotājs. Konkrētajā gadījumā, lai iestātos vietnieka pienākums aizvietot izpilddirektoru, tam jāatrodas prombūtnē, piemēram, jābūt atstādinātam.

Apelācijas instances tiesas secinājums, ka dome varēja uzņemties reorganizācijas lēmuma izpildi pati vai uzreiz to uzdot izpilddirektora vietniekam, pirmkārt, neatbilst kompetenču sadalījumam starp minētajām personām un otrkārt, ir neloģisks, jo uzdodot izpilddirektoram veikt kādu uzdevumu (piemēram, izpildīt reorganizācijas lēmumu) prezumējams, ka tas tiks izpildīts, nevis, ka būs jāmeklē cita persona, kas to izdarīs viņa vietā.

*Par atstādināšanas lēmumu*

[11] Darba likuma 58. panta pirmā daļa noteic, ka atstādināšana no darba ir darba devēja ar rakstveida rīkojumu noteikts pagaidu aizliegums darbiniekam atrasties darba vietā un veikt darbu, par atstādināšanas laiku viņam neizmaksājot darba samaksu. Savukārt šī panta trešā daļa paredz, ka darba devējam ir tiesības atstādināt darbinieku no darba, ja darbinieka neatstādināšana no darba var kaitēt darba devēja pamatotām interesēm.

Atstādināšana no darba var tikt atzīta par atbilstošu Darba likuma 58. panta trešās daļas mērķim un jēgai tad, ja atstādināšanas pamatā ir objektīvi apstākļi, nevis darba devēja subjektīvs voluntārs uzskats un ja darbinieka turpmāka atrašanās darba vietā varētu kaitēt darba devēja un/vai trešo personu pamatotām interesēm, tajā ietverot patiesās situācijas noskaidrošanas nepieciešamību (skat. *Senāta 2015. gada 14. maija sprieduma lietā Nr. SKC - 1892/2015, C33245714, 9. punktu*).

Pamatu esība, kas darbinieka atstādināšanai no darba ir minēti Darba likuma 58. panta trešajā daļā, rodoties strīdam, ir jāpierāda darba devējam (sk. *Senāta 2012. gada 5. septembra sprieduma lietā Nr. SKC-1226/2012, C33427710, 17.punktu*).

/Nosaukums//A/ dome atstādinājusi prasītāju ar 2024. gada 24. oktobra lēmumu. Atstādināšana pamatota ar savlaicīgu reorganizācijas lēmuma neizpildi un nepieciešamību šo reorganizācijas lēmumu izpildīt, jo no 2024. gada 1. novembra amata vietas Attīstības, plānošanas un būvniecības nodaļas vadītāja, viņa vietnieka un Administrācijas vadītāja ir likvidētas un lēmuma neizpildes gadījumā iestātos šo darbinieku dīkstāve. Dīkstāves gadījumā darba devējam jāmaksā darba alga, kas radītu zaudējumus (sk. *lietas 1. sējuma 99.-102. lapu*).

[11.1] Kasācijas sūdzībā norādīts uz Civilprocesa likuma 193. panta piektās daļas pārkāpumu, jo kā pierādījumi nav vērtētas liecinieku liecības un darba līgumu grozījumi.

Senāta ieskatā iepriekšminētais kasācijas sūdzības arguments atzīstams par pamatotu, jo, nevērtējot minētos pierādījumus, tiesa nav noskaidrojusi lietā būtisku apstākli, par kuru starp pusēm pastāv strīds.

Atstādināšanas lēmums pieņemts 2024. gada 24. oktobrī, plkst. 12:12 un stājies spēkā nekavējoties (sk. *lietas 1. sējuma 101. lapu*).

Savukārt par to, cikos tika parakstīti rīkojumi par darbinieku pārcelšanu citos amatos un grozījumi darba līgumos, lietā pastāv strīds. Prasītājs norādījis, ka atstādināšanai nebija pamata, jo jau līdz atstādināšanai viņš bija izpildījis reorganizācijas lēmumu un pārcēlis darbiniekus citos amatos. Savukārt atbildētāja, atsaucoties uz liecinieku liecībām, paskaidrojusi, ka rīkojumus un grozījumus darba līgumos prasītājs parakstījis jau pēc atstādināšanas.

Apelācijas instances tiesa šo faktisko apstākli nav noskaidrojusi un nav pamatojusi ar pierādījumu izvērtējumu, kas atzīstams par būtisku Civilprocesa likuma 8. panta pirmās daļas, 97. panta pirmās daļas un, kā minēts iepriekš, arī 193. panta piektās daļas pārkāpumu.

Parakstīšanas laiks ir lietā būtisks apstāklis, jo tas ir viens no prasības pamatā ietilpstošajiem faktiem, ar ko prasītājs pamatojis atstādināšanas lēmuma pieņemšanas nepamatotību. Ja rīkojumi par darbinieku pārcelšanu citos amatos ir parakstīti īsi pirms atstādināšanas, kad prasītājs jau zinājis par domes sēdi, kurā tiks lemts par viņa atstādināšanu, tad vērtējams, vai viņš ir rīkojies labā ticībā, ievērojot reorganizācijas lēmumā uzdoto. Savukārt gadījumā, ja prasītājs dokumentus parakstījis jau pēc atstādināšanas, tad vērtējams, vai prasītājs vispār bija pilnvarots to pašvaldības vārdā darīt, ņemot vērā, ka viņš jau bija atstādināts.

Senāts papildus norāda, ka darba devējs, pieņemot lēmumu par atstādināšanu, var vadīties tikai no tās informācijas, kas ir tā rīcībā. No darba devēja nav saprātīgi sagaidīt, ka tas zinās par darbinieka veiktajām darbībām, par kurām darba devējs nav ticis informēts.

[11.2] Arī apelācijas instances tiesas secinājumi attiecībā uz zaudējumu esamību ir pretrunīgi, proti, zaudējumu neesību tiesa motivējusi ar atziņu, ka atbildētāja ar amatā pārceltajiem darbiniekiem joprojām varēja noslēgt vienošanos par darba tiesisko attiecību izbeigšanu.

Civilprocesa likuma 97. panta pirmā daļa tiesai uzliek par pienākumu vērtēt lietā esošos pierādījumus un arī tos apstākļus, kas ar šiem pierādījumiem saistīti, cita starpā arī vadoties no loģikas likumiem un dzīvē gūtajiem novērojumiem.

Tas nozīmē, ka tiesa nevar spriedumu motivēt ar kāda notikuma iestāšanās pieļāvumu. Tiesai ir jāvadās no lietā konstatētajiem, pastāvošajiem apstākļiem. It īpaši, ja šī notikuma iestāšanās nav atkarīga tikai no zaudējumu cietušās personas gribas (Civillikuma 1776. pants), no kuras saprātīgi sagaidāmas darbības, kas vērstas uz zaudējumu samazināšanu vai novēršanu, bet arī citu personu gribas, kas nekādus zaudējumus nav cietusi un kuras intereses var būt pretēji vērstas kā tam, kas zaudējumus cietis. Tādā situācijā šī notikuma iestāšanās var neatbilst loģikas likumiem un dzīvē gūtajiem novērojumiem.

Līdz ar to no pārsūdzētā sprieduma motīviem nav loģiski izsecināms, kādēļ zaudējumi darba devējai nepastāv un attiecīgi, kāpēc atstādināšana zaudējumu novēršanas nolūkā nav darba devēja pamatota interese Darba likuma 58. panta trešās daļas izpratnē.

*Par dienesta pārbaudi un nelabvēlīgu seku radīšanu*

[12] Vienlaikus ar prasītāja atstādināšanu dome pieņēmusi arī lēmumu par dienesta pārbaudes uzsākšanu par prasītāja: 1) darbībām domes lēmumu izpildē; 2) Pašvaldību likuma un pašvaldības nolikuma ievērošanu; 3) veikto publisko iepirkumu un to rezultātā noslēgto līgumu tiesiskumu; 4) kā /Nosaukums B/ kapitāla daļu turētāja pārstāvja darbības izvērtēšanu (sk.*lietas 1. sējuma 101. lapu*).

Judikatūrā atzīts, ka atstādināšanas mērķis ir ne tikai novērst iespējamo kaitējumu darbinieka vai trešās personas drošībai un veselībai vai darba devēja vai trešās personas pamatotām interesēm, bet arī darba devējam dot iespēju atstādināšanas termiņā veikt dienesta pārbaudi un, ja pastāv attiecīgs pamats, arī uzteikt darba līgumu. (sk. *Senāta 2013. gada 23. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-103/2013, C39065310, 12. punktu*).

Līdz ar to domes rīcība, ierosinot dienesta pārbaudi, atbilst ierastai praksei un, pretēji apelācijas instances tiesas konstatētajam, nav uzskatāma par "neproporcionāli plašu" (sk. *apelācijas instances sprieduma 12.5 punktu*). Domes lēmumā ietverta atsauce uz Darba likuma 101. panta otro daļu, kas darba devējai paredz ne tikai tiesības, bet pat pienākumu izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu, lemjot par iespējamu darba līguma uzteikumu. Darba likuma 101. panta otrajā daļā ietverto pienākumu apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā. Tiesa nepamatoti nav attiecinājusi uz lietas apstākļiem šo tiesību normu, kā tas pareizi argumentēts kasācijas sūdzībā.

Apelācijas instances tiesas spriedumā nav pamatots, kādēļ šādas pārbaudes veikšana būtu uzskatāma par Darba likuma 9. pantā paredzētā aizlieguma radīt nelabvēlīgas sekas pārkāpumu.

Darba likuma 9. panta pirmā daļa noteic aizliegumu sodīt darbinieku vai citādi tieši vai netieši radīt viņam nelabvēlīgas sekas tāpēc, ka darbinieks darba tiesisko attiecību ietvaros pieļaujamā veidā izmanto savas tiesības, kā arī tad, ja viņš informē kompetentās iestādes vai amatpersonas par aizdomām par noziedzīga nodarījuma vai administratīva pārkāpuma izdarīšanu darbavietā.

Pārbaudes veikšana pati par sevi nav uzskatāma par darbinieka sodīšanu. Lai tiesiski pamatotu darba līguma uzteikumu, dienesta pārbaude ir objektīvi nepieciešama.

Senāta ieskatā no pārsūdzētā sprieduma nav saprotams, kādēļ tiesa dienesta pārbaudi sasaistījusi ar prasītāja vēršanos Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (VARAM). Pieņemtajā lēmumā par dienesta pārbaudes uzsākšanu nav atsauces uz prasītāja saraksti ar VARAM (šāda sarakste pat nav pieminēta), bet gan uz prasītāja rīcību, atsakoties pildīt reorganizācijas lēmumu.

[13] Apkopojot iepriekš norādītos apsvērumus, Senāts atzīst, ka Civilprocesa likuma 8. panta pirmās daļas, 97. panta, 190. panta otrās daļas, 193. panta piektās daļas pārkāpumi, Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas, 22. panta pirmās daļas 1. un 3. punkta un otrās daļas nepareiza piemērošana, Darba likuma 101. panta otrās daļas nepiemērošana varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas, kas ir pamats pārsūdzētā sprieduma atcelšanai.

[14] Atceļot spriedumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 458. panta otro daļu /Nosaukums//A/ pašvaldībai atmaksājama drošības nauda 300 *euro* (sk. *lietas 1. sējuma 308. lapu*).

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474. panta 2. punktu, Senāts

**nosprieda:**

atcelt Kurzemes apgabaltiesas 2025. gada 17. decembra spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā;

atmaksāt /Nosaukums//A/ pašvaldībai drošības naudu 300 *euro*.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senatore S. Osipova Senators A. Laviņš Senators N. Salenieks